

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@jd.dep.no

Deres ref:
201010554 ES
HLB/mk

Vår ref: #107514v1/th

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@advokatforeningen.no
T +47 22 03 50 61

04.02.2011

Høringsuttalelse – Forslag om innføring av etterforskningsplikt ved plutselig og uventet barnedød

I. INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 21. oktober 2010 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg. Utvalget består av Mette Yvonne Larsen (leder), Arne Gunnar Aas, Kjell M. Brygfjeld, Jon F. Claudi, Frode Elgesem, Rikke Lassen og Cecilie E. Schjotvet.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

Advokatforeningen deler Justisdepartementets vurdering av behovet for en ubetinget

etterforskningsplikt der barn dør brått og uventet. Formålet er å oppdage, etterforske og eventuelt forfølge overgrep mot barn.

Det å innføre en obligatorisk etterforskningsplikt vil styrke barns vern mot vold og overgrep. Samtidig vil mange pårørende slippe den belastning og til dels stigmatisering som ligger i den tidligere praksis, der etterforskning kun ble igangsatt dersom det forelå rimelig grunn til å undersøke forholdet etter straffeprosesslovens § 224, utover de tilfeller der dødsfallet skyldes brann eller andre ulykker.

Advokatforeningen slutter seg således til de synspunkter som er inntatt i høringsnotatet under punkt 5 på side 15.

Kravet om ”skjellig grunn til mistanke” dersom ransaking eller andre mer inngripende etterforskningskritt skal iverksettes, kan innebære en begrensning av mulighetene til å avdekke eventuelt straffbart forhold. Advokatforeningen ser imidlertid ikke grunn til å foreslå endringer/unntak for de ordinære rettslige vilkår for slike særskilte etterforskningskritt.

Advokatforeningen er videre enig i Justisdepartementets forslag om at den obligatoriske etterforskningsplikt skal omfatte plutselig og uventet død for barn under 18 år.

II UTFORMINGEN AV NY BESTEMMELSE – HØRINGSNOTATETS PUNKT 7

Advokatforeningen er enig i at forslaget om obligatorisk etterforskningsplikt mest hensiktsmessig kan inntas i straffeprosesslovens § 224 fjerde ledd ved den utvidelse som er foreslått i utkastets punkt 7.5.

Advokatforeningen har ikke bemerkninger til forslag til endring i påtaleinstruksen, jf. punkt 7.4, eller i utkast til endring i straffeprosessloven – høringsnotatets punkt 7.5.

III HØRINGSNOTATETS PUNKT 8

I høringsnotatets punkt 8 er det på side 18 nederst og side 19 øverst angitt etterforskningskritt som kan være relevante ut fra de observasjoner som gjøres omkring barnets død. Det anføres videre at det vil være naturlig å gjennomføre avhør av de nærmeste pårørende og noen sentrale vitner. Advokatforeningen ser behov for dette, men finner det riktig å presisere at dette i så fall bør være formelle avhør med de rettigheter dette innebærer, og ikke samtaler med de pårørende som deretter eventuelt skal følges opp med en politirapport med gjengivelse av mottatte opplysninger, uten at dette skjer som formelle avhør. Disse avhør bør skje ved at de nærmest pårørende, eventuelt sentrale vitner, gis vitnestatus, dersom vilkår for status som siktet ikke foreligger etter de normale reglene. Det å avhøre disse med status som mistenkte, vil oppleves som svært krenkende i en ellers meget belastende situasjon.

Advokatforeningen mener det også bør vurderes å gi noen timers fritt rettsråd til foreldrene i en slik etterforskningsfase, idet totalbelastningen her vil bli stor.

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær